

Data

Indicació del temps en què un fet s'ha realitzat o ha de realitzar-se. *Una carta sense data. Una carta amb data divuit d'agost. Ja heu fixat la data del casament?*

175

20
anys
2001-2021

Per què anomenem *data* la indicació de temps (dia, mes i any) dels nostres documents?

S'explica que a l'edat mitjana no hi havia gaire gent que sabés escriure [...]. Aquesta feina la feien uns especialistes, els amanuenses, és a dir, els escriptors o persones que escrivien a mà i al dictat o copiant. La persona que tenia autoritat els dictava el que volia que quedés escrit, i ells dedicaven un temps a escriure-ho amb correcció i polidesa. Ho feien amb tinta negra. Quan el document era signat per la persona amb autoritat, i al moment de ser lliurada al destinatari, l'escriptor feia constar el fet amb tinta vermella.

Per exemple, *Data Barcinone, die octavo mensis octobris, anno Domini 1516*, que vol dir: (Donada a Barcelona el dia vuit d'octubre de l'any del Senyor mil cinc-cents setze) o també: *Facta Barcinone, [...]* (Feta a Barcelona [...]).

Així, *data* volia dir 'donada' i feia referència al dia en què s'havia lliurat el document i *facta* volia dir 'feta'. Per això, en català anomenem *data* la indicació de temps (dia, mes i any) dels nostres documents, i per això mateix el castellà aquí usa el mot *fecha* (*facta*, en llatí).

Font: *Paraules viatgeres* de Jordi Esteban Calm. Ed. Àgilment

? Consultes

Fonts: DIEC2, OPTIMOT, TERMCAT

Camussa antibaf o antientelament

Tovallola que evita que s'entelin les ulleres en portar la màscara posada.

Com podem dir **ñiquiñaque* en català?

Quan fa referència a una persona podem traduir aquesta denominació col·loquial com a *nyèbit*, *tifa* o *neula*; i si fa referència a un objecte, com a *cosa de nyigui-nyogui*.

Vianda freda o vianda mixta de gall dindi

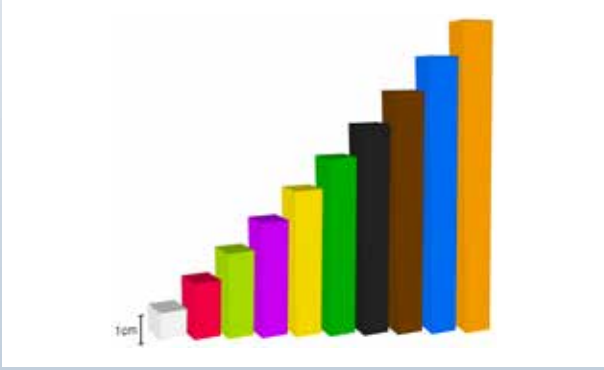
El terme **fiambre de pavo* del castellà podria ser *vianda freda de gall dindi* si es refereix a una vianda que, un cop rostida o cuita, es menja freda, o podria ser *vianda mixta de gall dindi* si es tracta d'un producte carni que incorpora fècula en la seva composició. En tots dos casos es comercialitza en forma d'embotit.

Propparent o parent pròxim

La forma castellana **allegado* correspon en català a *propparent* o *parent pròxim*.

Quinquemestral o *cinquemestral?

La forma adequada de l'adjectiu és *quinquemestral*: el DIEC recull el prefix *quinque-* que vol dir 'cinc' o 'cinc cops'. Així, *taller quinquemestral* fa referència a un taller de cinc mesos.

Reglets de Cuisenaire

Recurs didàctic consistent en un conjunt de peces de colors en forma de regles que representen els deu primers nombres naturals, els seus quadrats i els seus cubs, utilitzat per aprendre diverses operacions matemàtiques. La denominació catalana adequada és *reglets* i no **regletes*.

Torbonada

Augment sobtat i transitori de la velocitat del vent, que va sovint acompanyat de xàfecs.

Curiositats

Muntanyes russes

Atracció de fira que consisteix en una pista amb alts i baixos molt pronunciats damunt la qual s'instal·len vehicles sobre vies fèrries.

El nom de *muntanyes russes* es deu originalment a les activitats de lleure que es feien a l'hivern a Rússia, on muntaven grans tobogans de fusta, que es baixaven amb trineu. Curiosament, a Rússia aquesta diversió rep el nom de *американские горки* 'muntanya americana'. Font: Neolosfera

L'endevinalla

Al número anterior preguntàvem què vol dir **pedra foguera**. La resposta correcta era la **2**. *Tros de sílex que treu espurnes en ser colpejat*. El guanyador ha estat José Villarazo, treballador de l'Ajuntament de Mollet i seguidor de *L'Estenedor*.

Ara preguntem què vol dir **vintenejar**?

1. Anar pels vint anys.
2. Tenir gust de vi.
3. Tenir un aspecte antic o clàssic.
4. Assecar amb corrents d'aire.

Per concursar, heu d'enviar la resposta de l'endevinalla a mollet@cpnl.cat . La persona que l'encerti i guanyi el concurs tindrà com a premi una nova samarreta model *Refransys* dissenyada al Taller Alborada.

[Nota sobre el tractament de dades personals](#)

Sentir o escoltar?

Totes dues formes són correctes, però tenen un matis de significat. El verb *escoltar* significa, entre altres coses, 'fer atenció a allò que diu algú o al soroll que fa una cosa'. Per exemple: *Escolta bé el que diu la professora!* En canvi, el verb *sentir* pot ser sinònim de la forma *oir*, que fa referència a 'percebre amb el sentit de l'oïda (un so)', sense necessàriament posar-hi atenció. Per exemple: *Com que parlava en veu baixa, no el sentíem. Quina vergonya he passat, tothom m'estava escoltant però ningú no em sentia perquè jo tenia el micròfon silenciado.*

Tenint en compte aquesta informació, doncs, cal dir: *escoltar música tradicional* o *una ponència* o *un programa de ràdio* (i no *sentir música tradicional* o *una ponència* o *un programa de ràdio*), i, *sentir sorolls* o *crits* o *cops* (i no *escoltar sorolls* o *crits* o *cops*).

Webs

- Sentir o escoltar? Mirar o veure? Provar o tastar? Posa't a prova amb el **Test de llengua!**
- Què és la *primovacunació*? Quina diferència hi ha entre *efectivitat vacunal* o *eficàcia vacunal*? **Terminologia de les vacunes.**

Ajuntament de Mollet del Vallès

CONSORCI PER A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA